

результати ландшафтного планування ЄС можуть бути корисними для регламентації правового режиму ландшафтів і в Україні.

Саме цьому сприяє розробка Закону України «Про ландшафти», норми якого повинні включати: 1) законодавче визначення і класифікацію ландшафтів, що охороняються; 2) права і обов'язки суб'єктів права по збереженню, відновленню і поліпшенню ландшафтів і дотриманням вимог охорони; 3) правові форми використання та охорони ландшафтів; 4) юридичну відповідальність за порушення режиму ландшафтів. Правовим підґрунтям для розроблення законопроекту мають виступити закони «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про екологічну мережу України», «Про охорону культурної спадщини», «Про ратифікацію Європейської ландшафтно-конвенції», Земельний, Водний, Лісовий кодекси України, інші акти законодавства України, а також відповідні міжнародні договори, стороною яких є Україна.

***Боровицька Анастасія Геннадіївна,
аспірантка кафедри екологічного права
Національного університету
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»***

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОДИФІКАЦІЇ ВОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ І ЙОГО ГАРМОНІЗАЦІЯ ІЗ ЗАКОНОДАВСТВОМ ЄС

Нові ринкові умови організації суспільних відносин в Україні зумовлюють необхідність адаптації до них окремих інститутів, зокрема державного водного кадастру України. Оскільки Україна взяла курс на впровадження у правову систему міжнародно визнаної концепції сталого розвитку, а також всебічне розгортання процесу партнерства нашої держави з Європейським Союзом, це вимагає наближення українського законодавства до законодавства ЄС.

У результаті інтенсивного використання людом водних ресурсів відбуваються значні кількісні і якісні зміни в гідросфері. Кількісні зміни полягають у тому, що в певних районах змінюється кількість води, придатної для господарських потреб, водний баланс, режим річок тощо. Якісні зміни зумовлені тим, що більшість річок і озер є не лише джерелом водопостачання, а й тими

басейнами, куди скидають промислові, сільськогосподарські й господарсько-побутові стоки. Це призвело до того, що нині на Землі вже практично не залишилося великих річкових систем з гідрологічним режимом і хімічним складом води, не спотворених діяльністю людей.

Кадастр – це систематичне зведення даних, яке включає якісний і кількісний опис об'єктів і явищ ресурсного характеру з їх економічною та соціально-економічною оцінкою. В окремих країнах ЄС ведуться роботи з інвентаризації водних ресурсів і складання їх кадастрів.

Державний водний кадастр сьогодні розглядається у двох аспектах: по-перше, як функція державного управління в галузі охорони довкілля, реалізація якої забезпечує раціональне використання природних(водних) ресурсів; по-друге, як інформаційна система, що покликана сприяти захисту та підтвердженню прав на природні(водні) ресурси та отримання повної і достовірної інформації про природні(водні) об'єкти.

Державний водний кадастр ведеться в порядку, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 8 квітня 1996 року № 413 з метою систематизації даних державного обліку вод та визначення наявних для використання водних ресурсів. Він являє собою звід відомостей про: поверхневі, підземні, внутрішні морські води та територіальне море (водні об'єкти); обсяги, режим, якість і використання вод (водних об'єктів); водокористувачів (крім вторинних). Державний водний кадастр складається з трьох розділів: поверхневі води (ведеться МНС), підземні води (ведеться Держгеонадра); використання вод (ведеться Держводагенством України).

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України, якими визначено порядок ведення державних кадастрів, органи державного управління спеціальної компетенції зобов'язані приймати відомчі нормативно-правові акти (інструкції, вказівки тощо), які конкретизують порядок ведення кадастрів, права та обов'язки нижчестоящих органів щодо здійснення ними заходів з ведення кадастрів. Але, на жаль, такі інструкції прийняті лише стосовно лісового кадастру і кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

У ході дослідження нормативно-правових актів з'ясовано основні недоліки в правовому регулюванні реалізації кадастрової функції, зокрема: надмірна розпорошеність по нормативних актах різної юридичної сили; низький рівень законодавчої техніки (використання різної термінології); наявність прогалів у

законодавстві; відсутність належних заходів щодо реалізації правових норм, зокрема недостатнє фінансування тих чи інших заходів.

Якщо проаналізувати положення чинного Водного кодексу України, то дійсно вимальовується картина, за якої органи виконавчої влади різного рівня наділені однаковими повноваженнями, тобто відбувається дублювання функцій і перекладання відповідальності за невиконання покладених на них повноважень.

На сьогодні велика кількість законодавчих актів перебуває на різних етапах розробки. Даними законодавчими актами врегульовуються правовідносини у нових та ще не розроблених секторах законодавства. Так, були прийняті Закони України «Про загальнодержавну програму розвитку водного господарства», «Про загальнодержавну цільову програму «Питна вода України» на 2011-2020 роки», «Про питну воду та водопостачання» та багато інших нормативно правових актів. Закон України «Про питну воду та водопостачання» серед основних принципів державної політики в сфері питного водопостачання виділяє наближення національних стандартів і нормативів якості питної води, а також засобів вимірювання і методів оцінки до відповідних стандартів і методів, адаптованих в Європейському Союзі. Багато уваги при розробці цього Закону автори приділили питанням ліцензування, оскільки інститут ліцензування і такий законодавчий сектор в екологічній галузі, як водне законодавство, є найрозвинутішими та найбільш законодавчо забезпеченими в ЄС. Якщо звернутися до екологічного законодавства ЄС, то практично немає жодної директиви, постанови або рішення, які б не містили в собі різні види ліцензування. Саме дозвільний характер будь-якої діяльності європейської спільноти є ключовим при забезпеченні екологізації всіх видів виробництва і реалізації продукції.

Євросоюз у низці позицій є першопроходцем і визнаним лідером в охороні довкілля, тому наявність історичних передумов успішної екологічної політики, актуальних проблем нормотворчості і перспективних програм у цій галузі розкривають перед Україною невичерпні можливості для запозичення передового досвіду, урахування допущених помилок для розвитку і удосконалення законодавства.